

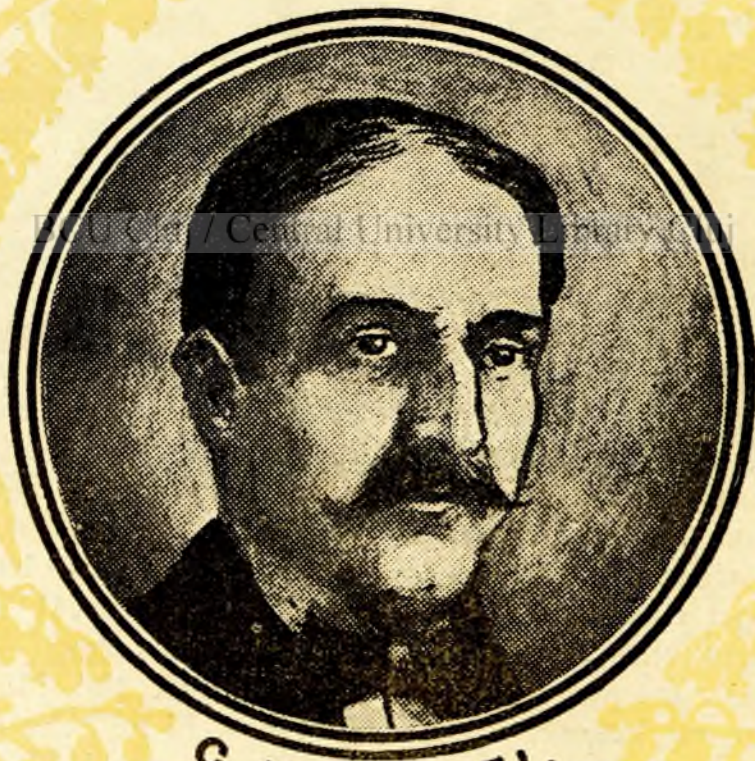
488494

1924

NUMĂ-
RUL 4

MĂRGĂRITARE

PUBLICAȚIUNE ILUSTRATĂ PENTRU
RĂSPÂNDIREA OPERELOR SCRITORILOR ROMÂNI

C. NEGRUZZI.

G. FILIP
EDITOR

801 3

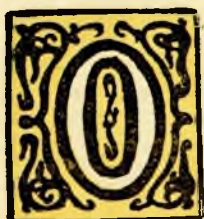
PREȚUL: Lei 5.—

DESENE DE MURNU

(Reproducerea ilustrațiilor oprită).

(Urmarea din numărul 3 și sfârșitul).

stații amețiți de beție făceau numai o slabă împotrivire. Gloata se întărita din mult în mai mult.

Lăpușneanul, pe care îl înștiințase de pornirea norodului, trimise pe armaș să-i întrebe ce vor și ce cer? Armașul ieși.

— Ei, vornice Moțoare, zise apoi întorcându-se spre acesta, spune, n'am făcut bine că m'am mântuit de reii ceștia, și am scăpat țara de o așa râie?

— Măria ta ai urmat cu mare înțelepciune, răspunse mârșavul curtezan; eu de mult aveam de gând să sfătuiesc pre Măria ta la aceasta, dar văd că înțelepciunea Măriei tale a apucat mai nainte, și ai făcut bine că i-ai tăiat; pentrucă... fiindcă... eră să...

— Văd că armașul întârzie, zise Lăpușneanul curmând pe Moțoc, care se învâlmășă în vorbă. In vine să poruncească să dea cu tunurile în prostimea accia. Ha, cum socoți și dumneata?

— Așa, așa, să-i împoaște cu tunurile; nu-i vreo pagubă c'or muri câteva sute de moșici, de vreme ce au pierit atâția boieri. Da, să-i omoare de istov.

— Mă așteptam s'aud asemenea răspuns, zise cu oțerire Lăpușneanul, dar să vedem întâiu ce vor.

In vremea aceasta armașul se suise pe poarta curții și făcând semn, strigă: Oameni buni! Măria sa Vodă întrebă ce vreți și ce cereți? și pentru ce ați venit așa cu zurba?

Prostimea ramase cu gura căscată. Ea nu se așteptă la asemenea întrebare. Venise fără să știe pentruce a venit și ce vrea. Incepù a se strânge în cete, cete, și a se întrebă unii pe alții ce să ceară. Insfârșit inceptoră a strigă:

— Să micșoreze dăjdiile! Să nu ne zapciască!

— Să nu ne mai împlinească! — Să nu ne mai jefuiască!

— Am rămas săraci! — N'avem bani! — Ni i-au luat toți Moțoc! — Moțoc! Moțoc! — El ne belește și ne pradă! — El sfătuește pre Vodă! — Să moară!

— Moțoc să moară! Capul lui Moțoc vrem!

Acest din urmă cuvânt gășind un eho în toate inimile, fu ca o scânteie electrică. Toate glasurile se făcură un glas, și acest glas strigă: capul lui Moțoc vrem!

— Ce cer? întrebă Lăpușneanul, văzând pre armaș intrând.

— Capul Vornicului Moțoc, răspuse.

— Cum? Ce? strigă acesta sărind ca un om ce calcă pe un șerpe; n'ai auzit bine, fârtate! vrei să șuguești, dar nu-i vreme de șagă. Ce vorbe sânt aceste! Ce să faci cu capul meu? îți spun că ești surd; n'ai auzit bine!

— Ba foarte bine, zise Alexandru Vodă, ascultă singur. Strigările lor se aud de aici.

ta cea făcătoare de minuni dela Mănăstirea Neamțului!..

Dar milostive Doamne, nu-i ascultă pe niște proști, pe niște moșici. Pune să deie cu tunurile într'înșii!.. Să moară toți: Eu sânt boier mare; ei sânt niște proști!

— Proști, dar mulți, răspuse Lăpușneanul cu sânge rece; să omor o mulțime de oameni pentru un om, nu ar fi păcat? Judecă dumneata singur. Du-te de mori pentru binele moșiei dumitale,

Apoi spălându-se pe mâni...

În adevăr ostașii ne mai împotrivesc, norodul începuse a se cățăra pe ziduri, de unde strigă în gura mare: Să ne deie pre Moțoc! Capul lui Moțoc vrem!

— Oh! păcătosul de mine! strigă ticălosul. Maică preacurată Fecioară, nu mă lăsa să mă prăpădesc!...

Dar ce le-am făcut eu oamenilor acestora? Născătoare de Dumnezeu, scapă-mă de primejdia aceasta, și mă jur să fac o biserică, să postesc cât voiu mai aveă zile, să ferec cu argint icoana

cum ziceai însuți când îmi spuneai că nu mă vrea nici mă iubește țara. Sânt bucuros că-ți răsplătește norodul pentru slujba ce mi-ai făcut, vânzându-mi oastea lui Anton Sechele și mai pe urmă lăsându-mă și trecând în partea Tomșii.

— Oh! nenorocitul de mine! strigă Moțoc sinulgându-și barba, căci pre vorbele tiranului înțelegea că nu mai este scăpare pentru el. Incai lăsați-mă să mă duc să-mi pun casa la cale! fie-vă milă de giupâneasa și copilașii mei! lăsați-

Intru vederea grozavei priveliști, ea slobozi un țipăt strașnic, și leșină.

mă să mă spovedesc! și plângea și țipă și suspină.

— Destul! strigă Lăpușneanul, nu te mai bocî ca o muiere! Fii Român verde! Ce să te mai spovedești? Ce-ai să spui duhovnicului? Că ești un tâlhar și un vânzător? Asta o știe toată Moldova. Haide! luați-l de-ai dați norodului, și-i spuneți că acest fel plătește Alexandru Vodă celor ce-i pradă țara.

Indată armașul și căpitanul de lefecii începură a-l târîi. Ticăitul boier răcnea cât putea, vrînd să se împotrivescă; dar ce puteau bătrânele lui mâini împotriva a celor patru brațe zdravene care-l trăgeau! Vrea să se sprijinească în picioare, dar se împiedică de trupurile confrăților săi, și lunecă pe sângele ce se închegase pe lespezi. În sfârșit puterile îi slăbiră și sateliții tiranului ducându-l pe poarta curții mai mult mort decât viu, îl îmbrânciră în mulțime.

Ticălosul boier căzu în brațele idrei acestei cu multe capete, care întru o clipă îl făcu bucăți.

— Iată cum plătește Alexandru Vodă la cei ce pradă țara! ziseră trimișii tiranului.

— Să trăiască Măria sa Vodă! răspunse gloata. Și mulțămindu-se de astă jertfă, se împrăști.

În vreme ce nenorocitul Moțoc pierea acest fel, Lăpușneanul porunci să ridice masa, și să strângă tacâmurile; apoi puse să râteze capetele ucișilor, și trupurile le aruncă pre fereastră. După aceea, luând capetele le așeză în mijlocul mesii pre încet și cu rînduială, puind pre ale celor mai mici boieri deasub și pre a celor mai mari deasupra, după neam și după ranguri, până ce făcî o piramidă de patruzeci și șapte căpățâni, vârful căreia se încheiă prin capul unui logofăt mare. Apoi spălându-se pe mâni, merse la o ușă lăturalnică, trase zăvorul și drugul de lemn care o închideă, și intră în apartamentul Doamnei.

De la începutul tragediei aceștia, Doamna Ruxanda neștiind nimic de cele

ce se petreceau, erà îngrijită. Ea nu putea afla pricina zgomotului ce auzise, căci după obiceiul vremii de atunci, femeile nu ieșeau din apartamentul lor, și slujnicile nu puteau a se riscă în mijlocul unei oștimi ce nu cunoștea ce este disciplina. Una din ele, mai îndrăzneată, ieșind, auzise vorbă, că este zurbă asupra lui Vodă, și adusesese această veste stăpânei sale.

Buna Doamnă temându-se de furia norodului, erà speriată, și când a intrat Alexandru, a găsit-o rugându-se dinaintea icoanei, având copiii pe lângă dânsa.

— A! strigă ea, slavă Maicei Domnului că te văd! Mi-a fost tare frică.

— Pentru aceea, precum ți-am făgăduit, ți-am gătit un leac de frică. Vină cu mine, Doamnă.

— Dar ce țipete, ce strigări se auzeau?

— Nimic. Slujitorii s'au fost luat la sfadă, dar s'au liniștit. Zicând aceste, luă pe Ruxanda de mână și o aduse în sală.

Intru vederea grozavei priveliști, ea slobozi un țipet strașnic, și leșină.

— Femeia tot femeie, zise Lăpușneanul zâmbind; în loc să se bucure,

ea se sparie. Și luând-o în brațe o duse în apartamentele ei. Apoi întornându-se iarăși în sală, găsi pe căpitanul de lefecii și pre armașul așteptându-l.

— Tu pune să arunce peste zid hoiturile cânilor acestora, iar titvele lor să le înșire pre zid, zise lefecciului. Iar tu, adresându-se către armaș, să-mi pui mâna pe Spancioc și pe Stroici.

Însă Stroici și Spancioc erau acum aproape de Nistru. Gonacii îi ajunseră tocmai când treceau hotarul:

— Spuneți celui ce v'a trimis, strigă către ei Spancioc, că ne vom vedea până a nu muri!

IV

*De mă voi scula, pre mulți am
să popesc și eu...*

Patru ani trecuseră dela scena aceasta, în vremea căroră Alexandru Vodă, credincios făgăduinței, cedase Doamnei Ruxandei, nu mai tăiese nici un boier. Dar pentruca să nu uite dorul lui tiranic de a vedea suferiri omenești, născoci feluri de schingiuri.

Scotea ochi, tăia nasuri, ciuntea și secă pe care avea prepus; însă prepus

— Moțoc să moară! Capul lui Moțoc vreme!

— Ce cer? întrebă Lăpușneanul, văzând pe armaș intrând.

surile lui erau părelnice, căci nime nu mai cutezà a cârti cât de puțin.

Cu toate acestea, erà neliniștit, căci nu putuse pune mâna pe Spancioc și Stroici, care ședeau la Cameniță, așteptând și pândind vreme. Deși aveà doi gineri grafi cu mare influență la Curtea Poloniei, erà îngrijit de acești doi boieri, să nu invite pre Poloni, care nu căutau decât pretexte, spre a intrà în Moldavia; dar acești doi Români erau prea buni patrioți, ca să nu judece că războiul și venirea oștilor străine ar fi fost peirea patriei.

Lăpușneanul le scrisese în mai multe rânduri ca să vie, legându-se prin cele mai mari jurăminte că nu le va face nimic, dar ei știau cât prețuește jurământul lui. Ca să-i privegheze mai de aproape, se mută în cetatea Hotinului,

pe care o întări mai cu deosebire; însă aici se îmbolnăvi de langoare. Boala făcù răpezi înaintiri și în curând tiranul se văzu la ușa mormântului.

În delirul frigurilor, i se părea că vede toate jertfele cruziei sale, fioroase și amenințătoare, îngrozindu-l și chemându-l la judecata Dumnezeului dreptății. În deșert se învârtea în patul durerii, căci nu puteà aflà răgaz.

Chemând pre mitropolitul Teofan, pre episcopi și pre boieri, și spuindu-le că se simte sosit la sfârșitul vieții, își ceru iertare dela toți, umilindu-se; pe urmă îi rugă să le fie milă de fiul său Bogdan, pre care îl lasă moștean Scaunului, și să-l ajute; căci fiind în fragedă vârstă, înconjurat de puternici vrăjmași, nu se va puteà apăra nici pre sine nici pe țară,

de nu va fi unire între boieri și de nu vor avea dragoste și supunere către Domn. « Cât pentru mine, urmă a zice, de mă voi și ridică din boala aceasta, sânt hotărât a mă duce la călugărie în mănăstirea Slatina, unde să mă spășesc, câte zile îmi va mai lăsa Dumnezeu. Deci vă rog, părinți arhieriei, de mă veți vedeă aproape de moarte, să mă tundeți călugăr... »

Nu putu vorbi mai mult. Convulsiile îl apucară și un leșin grozav ca moartea, îi îngheță trupul, încât mitropolitul și episcopii crezând că se sfârșește, îl călugăriră, puindu-i nume Paisie, după numele Petru, ce avea până a nu se face Domn.

După aceasta salutând pre Doamna Ruxanda de regentă în vremea minorității fiului ei, proclamară pre Bogdan de Domn. Apoi îndată porniră stafetele pe la boierii din țară și emigrați, și pe la căpitanii oștilor.

Abia amurgise când Stroici și Spancioc sosiră.

Descălecând pe la gazde, alergară cu

pripă la cetate. Cetatea era mută și pustie ca un mormânt de urieș. Nu se auzia decât murmura valurilor Nistrului, ce isbea regulat stâncoasele ei coaste, sure și goale, și strigătul monoton a ostașilor de strajă, care întru lumina crepuscului se zăreau rezămați pre lungile lor lance. Suindu-se în palat, îi cuprinse nu puțină mirare neîntâlnind pre nime; în sfârșit o slugă arătă camera bolnavului. Voind să intre, auziră un mare zgomot, și se opriră ca să asculte.

Lăpușneanul se trezise din letargia sa.

Deschizând ochii, văzu doi călugări stând unul la cap și altul la picioarele sale, neclintiți ca două statui de bronz; se uită pe dânsul și se văzu coperit cu o rasă; pe căpătâiul său sta un potcap. Vru să ridice mâna și se împiedică în niște metanii de lână. I se părură că visează, și iarăși închise ochii; dar re-deschizându-i peste puțin, văzu aceleași lucruri, metaniile, potcapul, călugării.

— Cum te mai simți, frate Paisie? îl întrebă unul din monahi, văzându-l că nu doarme.

Îndată armașul și căpitanul de lefecii începură a-l târî.

Stroici și Spancioc erau acum aproape de Nistru.

Numele acesta îi aduse aminte de toate cele ce se petrecuseră. Sângele într'însul începù a fierbe, și sculându-se pe jumătate:

— Ce pocitănii sânt aceste? strigă. A! voi vă jucați cu mine! Afară boaite! Eșiți că pre toți vă omor! Și căută o armă pe lângă el, dar negăsind decât potcapul, îl asvârli cu mânie în capul unui călugăr.

Intru auzul strigărilor lui, Doamna cu fiul ei, mitropolitul, boierii, slugile intrară toți în odaie.

Chiar atunci cei doi boieri veniseră și sta ascultând la ușă.

— A! voi m'ați călugărit, strigă Lăpușneanul cu glas răgușit și sperios; gândiți că veți scăpa de mine? Dar să vă iasă din minte! Dumnezeu sau dracul mă va sănătoșă, și...

— Nenorocite, nu huli! îl curmă mitropolitul; uiți că ești în ceasul morții! Gândește, păcătosule, că ești monah; nu mai ești Domn! Gândește, că prin hulele și strigările tale sparii pre astă femeie nevinovată, și pre acest copil în care reazămă nădejdea Moldaviei...

— Boaită fățarnică! adăogă bolnavul, zbuciumându-se a se sculă din pat, ta-că-ți gura: că eu care te-am făcut Mitropolit, eu te desmitropolesc. M'ați popit voi, dar de mă voiu îndreptă, pre mulți am să popesc și eu. Iar pre căteaua asta voiu s'o taiu în patru bucăți împreună cu țâncul ei, ca să nu mai asculte sfă-tuirile boaitelor și a dușmanilor mei. Minte acel ce zice că sânt călugăr! Eu nu sânt călugăr, sânt Domn! Sant Alexandru Vodă!... Săriți flăcăi! Unde's voinicii mei? Dați! dați de tot! Eu vă poruncesc. Ucideți-i pe toți... Nici unul să nu scape... A! mă 'năduș!... Apă! apă! apă! — și căzù răsturnat pe spate, hârcăind de turbare și de mânie.

Doamna și mitropolitul ieșiră. La ușă îi întâmpinară Stroici și Spancioc.

— Doamnă! zise Spancioc apucând de mână pe Ruxanda, omul acesta trebuie să moară numai decât. Iată un praf, pune-l în băutura lui...

— Otravă! strigă ea înfiorându-se.

— Otravă, urmă Spancioc. De nu va muri îndată omul acesta, viața Măriei tale și a copilului acestui este în pri-

Chemând pe mitropolitul Teofan, pe episcopi și pe boieri...

Negăsind decât potcapul, îl asvârli cu mânie în capul unui călugăr.

mejdie. Destul a trăit tatăl și destul a făcut. Moară tatăl, ca să scape fiul.

O slugă ieși.—Ce este? întrebă Doamna.

— Bolnavul s'a trezit și cere apă și pe fiul său. Mi-au zis să nu mă duc fără el.

— Oh! vrea să-l omoare, răcnii duioasa mamă, strângând cu furie copilul la sân.

— Nu-i vreme de stat în gânduri, Doamnă, adăogi Spancioc. Aduți aminte de Doamna lui Ștefăniță Vodă și alege între bărbat și între fiu.

— Ce zici părinte? zise sârmana femeie, înturnându-se cu ochii lăcrimători spre mitropolitul.

— Crud și cumplit este omul acesta fiica mea; Domnul Dumnezeu să te povățuiască. Iar eu mă duc să gătesc tot pentru purcederea noastră cu noul nostru Domn; și pre cel vechiu Dumnezeu să-l ierte, și să te ierte și pre tine. Zicând aceste, cuviosul Teofan se depărtă.

Ruxanda luă un pahar de argint, plin de apă, care-l aducea sluga; și apoi mahalicește și silită mai mult de boieri, lăsă să cadă otrava în el. Boierii o împinseră în camera bolnavului.

— Ce face? întrebă Spancioc pre Stroici, care crepase ușa și se uită.

— Nu-i vreme de stat în gânduri, Doamnă, adăogi Spancioc.

— Intreabă de fiul său — zice că vrea să-l vadă — cere de băut — Doamna tremură — îi dă paharul — nu vrea să-l ia!...

Spancioc sări și scoase junghiul din cingătoare.

— Ba, îl ia, bea... Să-ți fie de bine, Măria ta!

Ruxanda ieși tremurândă și galbănă, și rezemându-se de părete:

zise Doamna către mitropolitul, și se duse cu el plângând.

Amândoi boierii intrară la bolnav.

Otrava încă nu începuse a-și face lucrarea. Lăpușneanu sta întins cu fața în sus, dar foarte slab. Când intrară boierii, el îi privi îndelung, și necunoscându-i îi întrebă, cine sânt și ce voesc.

— Eu sânt Stroici, răspuse acesta.

Spancioc sări și scoase junghiul din cingătoare.

— Voi să dați samă înaintea lui Dumnezeu, zise suspinând, că voi m'ați făcut să fac acest păcat.

Mitropolitul veni: Să mergem, zise Doamnei.

— Dar cine va căută de nenorocitul acesta?

— Noi, răspuse boierii.

— Oh! părinte ce mă făcuși să fac!

— Și eu Spancioc, adăogi celalalt; și ceeace voim, este să te vedem până a nu muri, cum ți-am făgăduit.

— Oh! vrăjmașii mei! suspină Alexandru.

— Eu sânt Spancioc, urmă acesta. Spancioc pe care ai vrut să-l tai, când ai ucis 47 de boieri, și care a scăpat din ghiarele tale! Spancioc a cărui avere

— Oh! strigă, îmi arde sufletul! oh! dați-mi apă... dați-mi ceva să beau.

ai jefuit-o lăsându-i femeia să cerșetorească pe la ușile creștinilor.

— Ah! ce foc simt că mă arde, strigă bolnavul, apucându-se cu mâinile de pânțele!

— Zi: *Acum slobozește*, căci ai să mori. Otrava lucrează.

— Oh! m'ați otrăvit, nelegiuților! O ce foc! — Unde-i Doamna? Unde-i copilul meu?

— S'au dus și te-au lăsat cu noi.

— S'au dus și m'au lăsat! m'au lăsat cu voi! Oh! omorâți-mă, să scap de durere! Oh! înjunghe-mă tu, tu ești mai tânăr, fie-ți milă! scapă-mă de durerile ce mă sfâșie; înjunghe-mă! zise, întorcându-se spre Stroici.

— Nu-mi voiu spurcă vitejescul junghiu în sângele cel pângărit a unui tiran ca tine.

Durerile creșteau. Otrăvitul se zburcună în convulsii.

— Oh! strigă, îmi arde sufletul! oh! dați-mi apă... dați-mi ceva să beau!

— Iată, zise Spancioc, luând paharul de argint de pe masă; au rămas drojdiile otrăvii. Bea și te răcorește!

— Ba; ba nu, nu vreau, zise bolnavul strângând dinții.

Atunci Stroici îl apucă și-l țină neclintit; iar Spancioc, scoțând cuțitul din teacă, îi descleștă cu vârful lui dinții, și îi turnă pe gât otrava ce mai era în fundul paharului.

Lăpușneanul, mugind ca un taur, ce vede trunchiul și securea ce a să-l lovească, voi a se înturna cu fața spre perete. Ce, vrei să nu ne mai vezi? ziseră boierii. Ba, se cade spre osânda ta să ne privești; învață a muri, tu care știai numai a omori. Și apucându-l amândoi, îl țineau nemișcat, uitându-se la el cu o bucurie infernală, muștrându-l.

Nenorocitul Domn se svârcolea în spasmele agoniei; spume făcea la gură; dinții îi scrâșneau, și ochii săi sângerați se holbaseră; o sudoare înghețată, tristă a morții prevestitoare, ieșea ca niște nasturi pe obrazul lui. După un chin de jumătate ceas, în sfârșit își dete sufletul în mâinile călăilor săi.

Acest fel fu sfârșitul lui Alexandru Lăpușneanul, care lăsa o pată de sânge în istoria Moldaviei.

La mănăstirea Slatina, zidită de el, unde e îngropat, se vede și astăzi porțretul lui și al familiei sale.

LUMÂNĂRICĂ

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ă aduceți aminte de un sărac pre care îl întâlneți, sânt acum doi ani, pe uliți, prin piețe, pre la biserici, cerșitorind mila creștinilor și împărțind bogdraprote în dreapta și în stânga?

Lumânărică nu mai este! — Dar cine eră el, și care fu solia lui aicea jos? singur nu o știă. De îl întrebai de unde este? « Nu știu, răspundeă; știu numai că mama când m'a lăsat mi-a zis: Niță, dragul meu! să cumperi lumânărele și să le împarți pe la bisericile. Atăta știu, atăta fac. »

Desculț, cu capul gol, încins cu o funie și cu traista în șold, Lumânărică până în ziuă colindă toate bisericile, împărțind lumânări și cerșitorind, nu pentru dînsul — lui nu-i trebuia nimic — ci pentru alții.

La un sehit sărac lipsește clopotul; îndată

Lumânărică îl ia din târg, se pune cu dânsul în mijlocul unei piețe, îl trage, și clopotul nu tace până ce nu-și câștigă plata. Curând arama sfântă va răsună în aer, chemând pre credincioși la rugăciune și va spune în graiul său cel misterios laudata faptă a săracului cerșetor.

O biserică n'are vestminte; Lumânărică îi aduce stofe bogate, el care n'are decât o haină stremțoasă ce abia îi copere goliciunea trupului; căci în zadar voești să-l îmbraci. Dă-i un straiu, o cămașă, peste un ceas nu o mai are: a dat-o altuia, pe care îl socoate mai nevoiaș decât dânsul.

Vedeți această văduvă cu lipsa în față și cu desnădejdea în inimă? Inconjurată de șapte copii ce plâng de foame, îmbrăncită dela ușa bogatului, unde nu i se dete voie a împărți nici fărâmurile cu căinii lui, ticăloșia o apasă sub greul ei genunchiu. Lumânărică o vede, o mângâie, și a doua zi îi aduce o

vacă, care săturând cu laptele ei pe flămânzii copii, introduce iar bucuria în bietul bordeiu.

Dar unde sântem noi în stare a înșiră toate bunele fapte a acestui sfânt om! Ajunge a ști că săracul acesta cerșetor, îndemnat de plecarea sa (și de o stăruință puternică), a zidit până și biserică. Să judecăm din aceasta, oare câți săraci am putea face fericiți cu abonamentul unei loje la teatru, unde învățăm a fi demoralizați, cu cheltuiala unui ospăț ce ne îmbuibă pântecele și ne strică sănătatea, cu o găleată de bal ce roade câte un colț din moștenirea copiilor noștri?

Dacă Lumânărică ar fi strâns toți banii câți a împărțit mile și a cheltuit cumpărând lumânări, clopote, vaci, vestminte ș. a., negreșit ar fi fost bogat după starea sa: dar trăind sărac, a murit sărac.

Intr'o zi trecând pe lângă o biserică, am văzut norod strâns, și am auzit cântând rugăciunile morților. În mijlocul bisericii sta un mort învălit cu giulgiu. Biserica eră luminată și împodobită ca pentru un mort bogat, și un arhiereu înconjorat de un numeros cler slujea prohodul. Nu se vedeă nici o rudă,

nici un prieten vărsând lacrimi mincinoase; numai o văduvă în haine negre sta la picioarele sicriului; iar pe fața tuturor săracilor, ce alcătuiau cortegiul repausatului, se vedeă întipărită o întristare mută, o jale dureroasă.

În momentul acesta, arhiereul apropiindu-se, desveli pe mort, și însemnând pe fața lui semnul crucei, zise cuvintele aceste:

« Doamne! odihnește sufletul robului tău *Ioan* în loc de pace, în loc de verdeață, unde nu este întristare nici suspin, ci viață fără de sfârșit. »

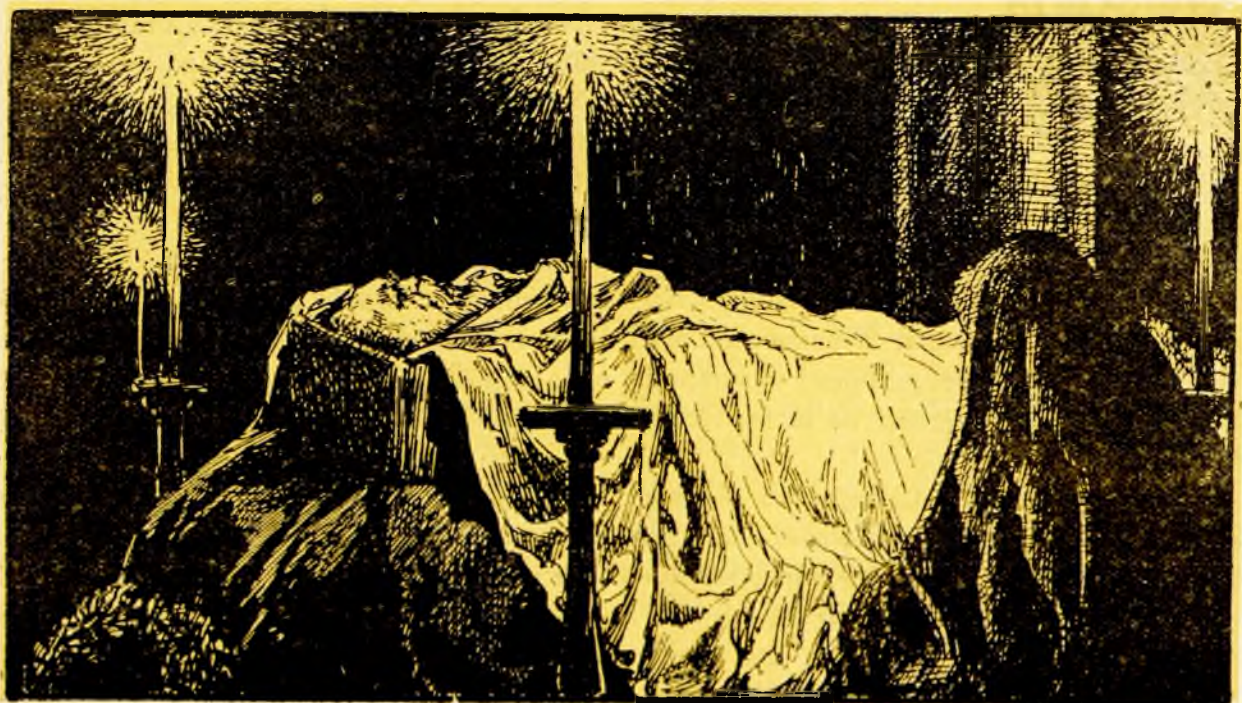
Pătruns de mare puternicia morței, am plecat capul, și privind icoana Mântuitorului, ce sta pe pieptul mortului, am sis:

« Doamne! Doamne! Odihnește după moarte și sufletul nostru în locul unde ai odihnit sufletul lui Lumânărică. »

Poate voiți a ști cine au cheltuit de așa făcut o asemenea pompoasă înmormântare cerșetorului?

Intr'o dimineață o damă văduvă — al cărei nume îl vom tăcea, respectând frumoasa ei faptă — găsi la poarta casei sale trupul lui Lumânărică, și — văduva îngropă pe sărac!

Martie. 1843.

PROPRIETATE PĂGUBITOARE

Sânt unii bătrâni cari și se fac neapărați, a căroră față dorești s'o vezi din când în când, carii îți vorbesc o limbă veche, îți aduc aminte de o vreme trecută, și sânt — pot zice — ca o cronică vie.

Un proverb zice: «de n'ai bătrân, trebuie să-ți cumperi». Eu, prietene, am norocirea a-mi avea bătrânul meu, pe care nici l-am oumpărat, nici l-am strâns de undeva, ci l-am găsit de la părinți, împreună cu ghighilicul tatei și benișelul mamei; relicvie prețioasă pe care n'aș schimba-o pe cea mai scumpă antichitate din muzeele Italiei, pentru că jicnicerul Simeon Durac e un bătrân pe atât de vesel cât și nesupărăcios; un fel de Nișcorescu *en bien* petrecându-și zilele câte l-au mai rămas să trăiască pe lumea asta, fără a se amesteca în intrigi; fără a avea curiozitate. Se mulțumește cu poziția lui, și ca un adevărat filozof, nu dorește să aibă mai mult decât are, adică o răzășie în ținutul Cărligăturii și o casă în ulița Băibăcăriei, pe care le are date cu anul, răzășia unui vecin, și casa unui arhivar dela nu știu care Divan.

Cu cât însă se învoiește cu posesorul, cu atât e nemulțumit de chirigiu; căci acest împiegat public îi plătește foarte rău chiria, sau mai bine zicând, nu i-o plătește nici cum. Bietul meu bătrân îl vizitează regulat de două ori pe zi cerându-și dreptul; în zadar însă. Arhivarul râde și nu plătește.

— Știi ce, domnule Scripicescu, îi zise el mai dăunăzi, am venit...

— Să-mi ceri chiria? Tot aceea și iar aceea. Doina știe, doina cântă.

— Ba nu; am venit să te rog de un lucru.

— Al îndată ce nu e vorba de bani, sânt gata să te ascult.

— Vezi dumneata, domnule Scripicescu, căsuța mea e bunișoară. Patru odăițe, ogradă bună cu gard, chiar la uliță...

— He! așa ș'asa. Nu e tocmai comodă. Ferestrele mici, coperământul vechiu.

— Eu tot sânt un bătrân singur c'un picior în groapă, lemn uscat, bun de ars; mi-am luat de samă să ți-o dau dumitale, că zău, m'am săturat de a tot alergă după chirie. Incai n'oiu mai avea supărare și bătaie de cap, ș'apoi dumneata mi-i pomeni câteodată.

— Mi-o dai mie casa dumitale?

— Dar, și dacă vrei, fă hârtia de dănuire s'o iscălesc și să mergem s'o întărim la judecătorie.

— Foarte mulțumesc, zise Scripicescu, nu primesc.

— Nu primești?

— Dar ce mă socoți pe mine, arhon jicnicer? Gândești căs așa de prost să fac o asemenea neguțătorie păgubitoare? Știi că bine umbli să mă pui la mână!

— Cum așa? întrebă jicnicerul, care nu înțelegea.

— Iaca cum, răspuse Scripicescu. Eu acum țin o casă, a cărei chirie...

— N'o plătești, o știu tare bine.

— Și n'am altă grijă. Dar când aș fi eu proprietarul, ar trebui să plătesc pavele, să plătesc curățit de uliță, să plătesc... să plătesc... mai știu eu ce? Să stric gardul, să fac parmaclăcuri. Să prefac ferestrele după plan, s'o acoper cu tinichea sau cu oale, ș. c. l. ș. c. l... Unde m'ar sui astă istorie? Să șed tot cu mâna în pungă, așa e? — Ține-ți casa, frățioare; nu ți-ai găsit omul. Nu-mi trebuie mie *belea*. Mai bine ți-oiu plăti chiria.

— Apoi asta cer și eu; dar când?

— Când? Când? — Știi că ești curios?

Zicând aceste, Scripicescu își luă pălăria și se duse la cancelarie, iar jicnicerul Simeon ieși după dânsul, desnădăjduit că nu se poate cotorosi de proprietatea lui.

Sănătate!

O LĂMURIRE

« MĂRGĂRITARE »

este titlul noiei publicațiuni ce o prezint marelui public, care apare de două ori pe lună.

Succesul neașteptat ce-l are revista «Lumea Copiilor» care umple un mare gol în literatura copiilor și a tineretului, m'a îndemnat să întreprind această publicație menită culturii adulți.or.

Fiecare din « MĂRGĂRITARE, » cum arată numărul de față, atât prin forma exterioară cât și prin bucățile ce va cuprinde, alese numai din autorii cei mai distinși ai neamului nostru, și ilustrate de pictorul A. Murnu, singurul nostru ilustrator de seamă, va fi un deliciu al ochiului și sufletului românesc.

Mașinile cele mai perfecționate ale tipografiei proprii instalate în strada Câmpineanu No. 40 din București, garantează apariția cea mai desăvârșită și-i asigură cel mai strălucit succes tehnic.

Cu toate greutatele tehnice materiale ce întâmpină astăzi tiparul, publicația aceasta se vinde cu modeștul preț de lei 5.— (cinci) exemplarul și este depusă spre vânzare la toți librării, chioșcurile și vânzătorii de ziare din țară.

Toți iubitorii de țară și cultură românească au datoria de-a răspândi acest organ menit a da publicului tot ce literatura noastră are mai frumos și mai înălțător.

G. FILIP, editor

Editorul Revistei «Lumea Copiilor»

